ANUL I No. 57 — 4 PAGINI 2 LEI — Joi 25 Septembrie 1941

Basarabia

Ziarul nouei vieţi româneşti

Redacţia din Bucureşti Bulevardul Lascăr Catargiu, 31 Tel. 2.65.45 | Abonamente: Un an 500 lei, 6 luni 250 lei, P-tru instituţii 1000 lei | Redacţia din Chişinău: Strada Mihail Eminescu, 19 Telefon 302

„Aţi arătat, popoarelor prietene şi mai ales celor duşmane, că o epocă de decădere şi de intristătoare umilire nu spulberă conştiinţa Românului, cum veacurile de asuprire n'au putut-o frânge; că prăbuşirile, frământările şi durerile n'au aprins in noi făclia mută a resemnării, ci hotărirea aprigă a dobândirii dreptului şi dreptăţii.

Că din suferinţe şi incercări toarcem credinţe noi, din loviri puteri nouă, iar din iscoada de neinţelegere, indârjita convingere a unităţii noastre".

Mareşal ANTONESCU

ŞCOALA BASARABIEI

Ministerul Culturii Naţionale a luat toate măsurile pentru ca şcolile din Basarabia să-şi inceapă in acelaş timp cursurile cu şcolile din restul ţării. Au fost fixate localităţile unde vor funcţiona şcoli de diferite grade, s'au desemnat localuri noi acolo unde vechile localuri au căzut pradă pârjolului retragerii sovietice şi s'au făcut şi numirile corespunzătoare de personal didactic.

Aşa dar, concomitent cu campania de reconstrucţie a aşezărilor Basarabiei, incepe şi opera de rezidire a sufletului basarabean prin cultură şi educaţie.

In durerosul an de captivitate stalinistă, tineretul basarabean a fost forţat să-şi insuşiască perceptele unei educaţii tendenţioase, aservită integral regimului comunist. Şcoala românească are anul acesta delicata misiune de a şterge din sufletul tineretului de peste Prut orice urmă a invăţăturii primite in şcoala sovietică. De aceea profesorii şi invăţătorii numiţi in această provincie sunt in pragul unui an de adevărat apostolat.

Inrâurirea lor asupra elevilor basarabeni trebue să depăşească limitele manualului şcolar şi programei analitice.

Căci numai aşa vor putea să retrezească in sufletul acestor elevi sentimentele de respect pentru valorile naţionale şi sociale, adânc turburate de şcoala sovietică. In afară de aceasta, activitatea lor educativă trebue să se desfăşoare şi dincolo de şcoală, in câmpul larg al comunităţii rurale. Satele româneşti din Basarabia au indurat timp de un an de zile povara copleşitoare a propagandei bolşevice. Sătenii au fost lipsiţi in timpul capitivităţii de lumina mângâietoare a culturii şi a educaţiei morale. Sufletul lor s'a sbătut neputincios intre vechile valori morale câştigate in 20 de ani de educaţie românească şi perfida acţiune de propagandă a organizaţiilor comuniste, care urmăreau să-i sfarme legăturile lui cu pământul şi, mai ales, cu trecutul apropiat.

Invăţătorii şi profesorii trimişi in Basarabia, au datoria să limpezească sufletul satelor basarabene, să-l smulgă din dezorientarea in care l-au lăsat bolşevicii şi să-l impace cu noile perspective ale vieţii de ordine naţională românească, reinstaurată intre Prut şi Nistru.

Misiunea lor este, aşa dar, dintre cele mai frumoase.

Invăţătorul basarabean nu mai este — nu mai poate fi — un funcţionar, care bine merită dela Patrie, dacă işi indeplineşte serviciul potrivit regulamentelor in vigoare; ci un luptător, un pioner al vieţii româneşti, care va infiori de acum inainte pe meleagurile înroşite de sângele desrobitor ale Basarabiei.

In viaţa sufletească a acestei provincii el va găsi un bogat câmp de activitate educativă.

Şi depinde numai de el reuşita acţiunii de rezidire spirituală pe care Statul român o iniţiază acum in incercata Basarabie.

UN COMUNICAT GERMAN DESPRE VITEJIA NEBĂNUITĂ A TRUPELOR ROMÂNE

Comunicatul Serviciului german de corespondenţe de războiu, privitor la vitejia trupelor române pe frontul dela Odesa, trebue subliniat ca un document de capitală importanţă pentru mândria românească. El fixează cea mai autorizată opinie despre inaltele calităţi ale armatei noastre, care, incă din primele săptămâni ale războiului sfânt, şi-a dobândit una dintre cele mai strălucitoare aureole de vitejie şi eroism. Succesele militare realizate de ea vor rămâne increstate in analele războiului şi vor creşte an cu an in admiraţia lumii intregi.

Elanul de luptă şi de sacrificiu al ostaşului român e demn de exemplele cele mai mari ale timpului. Luptând in frăţie de arme cu cea mai puternică armată a lumii, alături de cel mai pregătit şi mai experimentat soldat al tehnicei şi strategiei moderne a războiului, soldatul român a ţinut să se arate intr'adevăr demn de această frăţie şi a izbutit să se ridice la nivelul tovarăşului său de luptă, care il priveşte cu admiraţie şi cu deosebită uimire.

Ostaşul german şi-a găsit in ostaşul român adevăratul său tovarăş de războiu: un aliat de perfectă incredere, capabil să execute cele mai grele şi mai delicate misiuni, care constituiesc cheia succesului. Forţa noastră militară imbină de minune elanul, indrăzneala şi eroismul cu priceperea şi cu ştiinţa militară. Trupele româneşti au dovedit o pregătire excelentă şi un excepţional spirit de iniţiativă.

Recunoaşterea nu vine numai din partea noastră. Ea răsună peste hotare. Au oglindit-o, cu tot entuziasmul, corespondenţii presei italiene, iar acum o subliniază, sobru şi definitiv, Serviciul german P. K. Ne oprim asupra următorului pasagiu din telegrama agenţiei germane UTA, care spune:

„Cel care a participat, măcar cu ochii, la luptele acestui front, consacrat integral acţiunilor eroice ale trupelor române, acela e nevoit să mărturisească, că, intr'adevăr, in acest sector se desfăşoară un război de o vigurozitate şi de proporţii de nimeni bănuite".

Corespondenţii germani de război, cunoscători ai tuturor fazelor războiului intreprins de doi ani de Germania şi cari au asistat la momentele cele mai grele ale operaţiilor militare de proporţii uriaşe, recunosc deci că „in acest sector se desfăşoară un război de o vigurozitate şi de proporţii nebănuite". Acest războiu e dus la victorie de vitezele unităţi româneşti. Ele au izbutit să distrugă un duşman cu mult mai numeros şi să inscrie pagini de nepieritoare glorie.

Comunicatul P. K.-ului german constituie pentru noi un moment culminant. Inregistrând cuvintele lui de admiraţie faţă de eroismul, priceperea şi uriaşa sforţare a trupelor române, ne simţim datori să increstăm şi prinosul nostru de recunoştinţă faţă de viteaza armată, care a desrobit provincia românească de peste Prut. Fiinţa noastă intreagă se sbuciumă fără contenire, clipă cu clipă, alături de ostaşul român, aflat in plină desfăşurare a celui mai mare război al neamului şi către care se indreaptă privirea lumii de pretutindeni.

M. S. REGINA MAMĂ ŞI D. PROF. MIHAI ANTONESCU IN VIZITĂ LA SPITALUL SAINT VINCENT DE PAUL

La Spitalul Saint Vincent de Paul e mare emoţie.

S'a anunţat vizita M. S. Regina Elena. Intreg personalul medical in frunte cu colonelul dr. Ghiţă Marinescu, medicul şef al spitalului aşteaptă inalta vizită.

Zăresc un foarte tânăr doctorand, emoţionat, controlând dacă totul e in ordine, revenind spre uşe, ducându-se din nou in sala de pansamente.

Este tocmai internul de serviciu cel mai tânăr din spital doctorandul Mihai Carapancea şi emoţia sa e explicabilă prin răspunderea ce apasă asupra lui.

Doctorul mi-a vorbit de stoicismul cu care răniţii suportă operaţiile dar a ţinut să accentueze, lăudând devotamentul rar al măicuţelor ce ingrijesc zi şi noapte de răniţi cu atâta dragoste. Toţi mi-au vorbit nu numai de maica superioară ce supraveghează in deaproape totul ci şi de celelalte surori. Sora Agnes mai ales intruneşte sufragiile tuturor. Răniţi şi doctori, toţi nu găsesc indeajuns cuvinte de laudă pentru devotamentul, blândeţea şi râvna sorei Agnes.

Soseşte M. S. Regina Elena impreună cu d. prof. Mihai Antonescu Prim-Ministru ad-interim şi Vice-Preşedinte al Consiliului de Miniştri.

Inalţii oaspeţi trec din salon in salon şi dau mâna cu fiecare rănit, vorbesc cu ei, incurajându-i şi impărţindu-le din belşug daruri.

Colonelul dr. Marinescu, medicul şef al spitalului dr. Nazarie, dr. Tempea, d-na dr. Claudian dr. Angelescu şi d-ra dr. Zahariade, medic de gardă pe spital dau lămuriri asupra răniţilor.

M. S. Regina şi d. Prim-Ministru pun intrebări răniţilor. Şi ei răspund emoţionaţi, mulţumind ca de o mare binefacere pentru Inalta vizită.

Povestesc despre faptele săvârşite, bucuroşi să poată evoca in câteva vorbe măcar o parte din minunata epopee pe care au scris-o in Cartea Neamului cu sângele lor şi bucăţi din trupurile lor sfârtecate.

Locotenentul Cugereanu Viorel elev al Şcoalei superioare de războ' a fost grav rănit in timpul unui atac puternic, de un proectil ce a căzut la 5 m. departe de el, explodând.

Deşi grav rănit, locotenentul ştiind că avea la el ordinele de atac şi harta cifrată s'a târât cu greutate 300 m. până la liniile noastre. Ajuns aci a dat indicaţii preţioase graţie cărora s'a putut recuceri poziţia atacată cu atâta furie de bolşevici.

Sublocotenentului Russu Gheorghe, i se făcea tocmai a cincea transfuzie când s'a anunţat vizita regală.

Ni se povesteşte de camarazii lui că Sublt. Russu Gheorghe a fost grav rănit de o rafală de mitralieră bolşevică ce s'a abătut asupra plutonului său.

Deşi rămăsese cu trei oameni, Sublt. Russu Gheorghe, deşi rănit a pus mâna pe puşca mitralieră, reuşind să ţină in loc pe bolşevici. La un moment dat este din nou rănit cu un glonte dum-dum. A continuat totuşi să dea indicaţii celor trei oameni ai săi ţinând legătura telefonică şi rezistând până au sosit noui intăriri care au pus pe goană pe duşman. Pe când era transportat de brancardieri Sublt. Russu Gheorghe este din nou rănit la plămâni de nişte schije rătăcite.

Doctorii noştri s'au luptat din răsputeri şi l-au salvat.

Sublt. Rudeanu P. Gheorghe din Reg. Dorobanţi Mircea a fost grav rănit pe când dădea un atac asupra unui sat.

Lt. activ Petrov Savim deasemeni este grav rănit şi cu o pleurezie purulentă in urma unor schije de obuz care i-a rănit şi infectat pleura pe când dădea un atac la 20 m. de duşman, respingând inamicul după un atac de care.

Sublt. Popa Costache, respingând cu oamenii lui un contraatac inamic pe inălţimile din jurul Cahulului, a fost deodată atacat din ambele flancuri cu foc de mitralieră. Au continuat să se bată ca leii dar un glonte dum-dum i-a ţăndărit piciorul.

Căpitanul Schiţeanu deşi destul de grav rănit şi el, vorbeşte cu voioşie de cei şapte copii ai lui.

La intrebările puse de M. S. Regina Mamă Elena ce se informa de vârsta copiilor lui el răspunde cu mândrie: cel mai mare are 21 de ani. Acuşi recrutează şi pleacă şi el pe front. Iar cel mai mic are 4 ani. Aşa-s românii!

Un chip de copil răsare dintre cearceafuri.

E Moisescu Dumitru din Tighina ce a plecat voluntar in acest sfânt război. S'a purtat ca un viteaz deşi are doar 18 ani.

In cursul Inaltei vizite rând pe rând trei răniţi intâmpină cu emoţie deosebită şi cea mai caldă bucurie pe d. Prim Ministru Mihai Antonescu.

Sunt: Georgescu C-tin, Slt. Sandu

(Continuare in pag. II-a)

Domnul Mareşal Antonescu a preluat interimatul ministerului Apărării Naţionale

Noul Şef al Marelui Stat Major

„Monitorul Oficial" de azi publică Decretele Domnului Mareşal Antonescu, Conducătorul Statului, prin care:

Interimatul Ministerului Apărării Naţionale este preluat de Domnul Mareşal Antonescu, d. Subsecretar de Stat General C. Pantazi fiind insărcinat cu conducerea Ministerului pe tot timpul lipsei Domnului Mareşal.

D. general de Corp de Armată Iosif Iacobici este numit Şef al Marelui Stat Major.

Mareşalul Antonescu priveşte desfăşurarea operaţiilor de pe frontul Odesei

Tun antiaerian construit in uzinele Astra, pe frontul românesc, la malul Bugului

Limba rusă la Chişinău

Acum 13 ani când am sosit in Chişinău, după ce cu o săptămână inainte fusesem in Cluj, am găsit că oraşul de capitală a Basarabiei, din punct de vedere al limbii, e mult mai românesc decât Clujul, deşi se vorbea destul de mult ruseşte şi evreieşte.

Au trecut anii. Din ce in ce se vorbea mai mult limba noastră pe străzile oraşului bogat altădată. Unii evrei, din motive de specială sentimentală, afişau pretutindeni o românească destul de schiloadă. In timpul când corpul de armată era sub comanda d-lui general Ciupercă, s'au luat măsuri foarte interesante privitor la intrebuinţarea limbii româneşti, impunându-se pretutindeni, la servicii, pe stradă şi in magazine numai limba Statului.

Mulţi l-au criticat pe vremea aceea, pe generalul indrăsneţ, când in ţară la noi erau incă tari evreii sau prietenii lor.

Spre a se vedea câtă dreptate a avut acel om, vom spune că şi azi se cuvin in Chişinău, ca şi aiurea in Basarabia, aceleaşi măsuri drastice pentru stârpirea limbii ruse.

In timpul anului de ocupaţie, Sovieticii n'au făcut altceva de cât să ne batjocorească limba stâlcind-o in acel idiom aşa zis moldovean, care nu avea nimic comun cu limba poporului, care era doar limba românească. Copiii şi invăţătorii erau forţaţi a grăi in această limbă, fiind acuzaţi de românism, dacă pronunţau din obişnuinţă, cuvântul aşa cum era in realitate. Limba „moldovenească", maternă după nume, era totuşi obiectul cel mai greu in şcoala secundară, fiind aproape o limbă străină pentru moldoveni.

Această formă deghizată de a distruge limba poporului din Basarabia, prin mârşave intenţii ascunse in mod laş in dosul unor teorii istorice şi lingvistice, e mult mai de condamnat decât ordinul indrăsneţ, cavaleresc, al generalului român, de a repune limba Ţării sale, in legitimile drepturi de uz in întreaga Românie.

Astăzi, după anul de robie comunistă, când la fiecare pas intâlneşti oameni care au suferit, nu ne putem explica de ce unii mai vorbesc ruseşte, cum de nu au oroare de tot ce a aparţinut comuniştilor-călăi. Ori n'au suferit şi se prefac intenţional, ori au suferit şi intrebuinţarea graiului rusesc nu mai e de inţeles.

Dacă mergi la Chişinău, pe unele străzi cu ucraineni, haholi răsleţi, numai ce ii auzi cum se pornesc la sfat in limba fără sfârşit a sângerosului Stalin. După ce oraşul Chişinău şi intreaga Basarabie, au fost distruse de oamenii lui Iosif Visarionovici, Ţarul Kremlinului roşu, intrebuinţarea limbei ruse pe străzi, in magazine, in public, e o sfidare la adresa ostaşului român mort pentru desrobirea Basarabiei.

S'a cucerit această provincie nu numai spre a o scăpa de comunism ci şi de rusism. Nu ne trebuie slavi, ruşi, in Basarabia. S'a realipit prin sânge; o vrem românească. Ruşii şi ucrainienii, care nu vor să vorbească in limba desrobitorilor lor, să plece peste Bug. Altfel, nu peste multă vreme, vor avea şi ei soarta evreilor.

Vrem ca la Chişinău să nu se mai audă nici un cuvânt rusesc.

Sabin Popescu-Lupu

Schimb de telegrame

intre Regele României şi Fuehrerul Germaniei cu prilejul morţii Generalului-Erou von Schobert

Cu ocazia morţii Generalului Cavaler von Schobert, Majestatea Sa Regele Mihai I a trimis Fuehrerului Cancelar Adolf Hitler, următoarea telegramă de condoleanţe:

Rog pe Excelenţa Voastră să primească adâncul Meu regret pentru pierderea pe care o incearcă Excelenţa Voastră, Armata germană şi familia Cavalerului von Schobert prin moartea viteazului General Maior şi Cavaler al Ordinului Mihai Viteazul.

Amintirea sa rămâne pentru vecie legată de glorioasa sa contribuţie la liberarea pământului românesc al Bucovinei de Nord şi a Basarabiei.

MIHAI R.

Răspunsul Fuehrerului Cancelar Adolf Hitler

Fuehrerul Cancelar Adolf Hitler a răspuns Majestăţii Sale, trimiţându-I următoarea telegramă:

Mulţumesc cordial Majestăţii Voastre pentru participarea — transmisă mie telegrafic — la moartea Generalului Maior Cavaler von Schobert. Am luat cunoştinţă cu sentimente de recunoştinţă pentru deplina inţelegere pe care a-Ţi manifestat-o faţă de meritele sale in eliberarea Bucovinei de Nord şi Basarabiei.

ADOLF HITLER

M. S. REGINA MAMĂ ŞI D. PROF. MIHAI ANTONESCU IN VIZITĂ LA SPITALUL SAINT VINCENT DE PAUL

(Urmare din pagina I-a)

Cesică lt. Ionel Mărăcineanu care au fost studenți ai d-lui Mihai Antonescu și care-l vorbesc cu entuziasm de vremea când îl ascultau la cursuri.

Profesorul Popescu Daniel are o amintire și mai mișcătoare „Păstrez cu sfințenie în biblioteca numerele din revista „Ramuri fragede".

E revista pe care d. Mihai Antonescu o scotea pe când era elev de liceu în cl. VII-a la Sf. Sava.

O undă de duioșie umple fața d-lui Prim Ministru. Vremea primei tinereți evocată de rănitul ce-l privește cu ochi scânteietori de admirație a răscolit fără voe în suflet icoane de ani.

Inalții oaspeți trec acum, la alți răniți, vorbind cu fiecare, interesându-se de felul cum sunt îngrijiți.

Și M. S. Regina îi întreabă și-i încurajează cu blândețe de mamă, sau le spune vre-o glumă ca să aducă zâmbetul pe chipurile acelea slăbite și palide de suferințele cu stoicism îndurate.

Dar moralul acestor flăcăi ce au înfruntat moartea râzând-o, e excelent!

Și toți regretă că nu sunt la Odessa „când o fi să intrăm în ea biruitori".

Cu colonelul Visarion înalții oaspeți stau mai mult de vorbă. E un viteaz ce a mai fost rănit de trei ori în celălalt războI iar acum deși mobilizat pe loc a cerut să plece pe front.

Are o rană la torace dar e plin de curaj și organismul său robust de român verde a reacționat minunat învingând suferințele.

Pe căpitanul Nicolescu Gheorghe, reg. Vânători, citat prin ordin de zi pe armată, un glonte rătăcit l'a rănit la față. A intrat prin partea stângă a feței și a eșit prin gât în partea dreaptă. Norocul cel mare al acestui căpitan este după cum declară el că glonțul bolșevic „nu cunoaște anatomia".

Intr'adevăr în traectoria lui glonțul nu a atins nici un organ principal.

Căpitanul regretă și el că nu este „acolo" la Odesa în regimentul lui despre care d. Mareșal Antonescu, a spus că e unul din cele mai glorioase. Și așa, viteji întâmpină pe M. S. Regina Mamă Elena și pe Primul-Ministru al țării plini de voie bună și scuzându-se parcă de faptul că nu sunt pe front.

Cuvintele molcome ale vitejilor ce povestesc despre bătălie ca despre petrecere ne umple inimile de legitimă mândrie.

Sunt pagini de glorie acea glorie anonimă a acelor mulți și neștiuți dar grație cărora neamul nostru românesc și-a meritat prețuirea lumii întregi și renumele de eroism nedesmințit al tuturor.

Luminarea fraților de peste Nistru

Apelul „Ligii Culturale"

In timp ce oștile românești sub comanda marelui nostru Conducător, Mareșalul Ioan Antonescu câștigă necontenit biruințe făcând cunoscută și prețuită în toată lumea vitejia românească în războiul sfânt pentru Cruce și Moșie, frontul din lăuntru, rezemat pe munca, jertfa și credința neînfrânată a tuturor Românilor, se cere tot mai mult întărit spre asigurarea și grăbirea biruinței finale.

Cum însă o parte a Neamului, și anume cei peste un milion de Români Transnistrieni de curând liberați din cumplita tiranie bolșevică și neadăpați la cultura superioară a României libere — au nevoie pentru luminarea și înarmarea lor spirituală în marea unitate a Neamului și a Țării — de cartea cea bună românească.

„Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor" în strânsă legătură cu fruntașii autorizați ai Transnistriei, facem un călduros apel către toți bunii Români, să ne trimită pentru această mare colectă: cărți vechi începând cu cărțile de școală primară și chiar abecedare, apoi reviste și broșuri, însă numai de acelea, care se țin pe linia morală și națională.

Donațiunile se primesc în fiecare zi la sediul Ligii Culturale, din București, Bulevardul Schitu-Măgureanu Nr. 1 (Etajul I.), unde se ține un registru pentru înscrierea donatorilor; iar cărțile se vor trimite prin Ministerul Propagandei, pe măsură ce se adună cantități însemnate.

Inaugurarea cantinei militare germane d in Chișinău

Sâmbătă, 13 Septembrie a. c., a avut loc la Chișinău inaugurarea cantinei militare germane, înființată de Primăria Municipiului Chișinău, cu înaltul concurs al Guvernământului Basarabiei.

Au luat parte: d. general Voiculescu, guvernatorul Basarabiei doamna și d. col. Dobjanski, primarul Municipiului, d-na Pelivan, d-na Alistar, d-na Forțu, d-na și d. inspector general Paximade, d-na Gobjilă, păr. Bujakowski, d. col. Atanasiu, șeful st. Maj. al Guvernământului, d. col. Dumitrescu, cdt. militar al Chișinăului, d. col. Cuteanu, cdt. C. R. Lăpușna, d. lt. col. Dem. Rădulescu, șeful de cabinet al Guvernatorului, d. col. medic dr. Dehmann, lt. col. Troitzsch, cpt. Lahmeyer, căp. Steinbach, lt. Bădescu etc.

D. general Voiculescu, într'o frumoasă cuvântare a arătat temeinicia frăției de arme germano-române, care, pe zi ce trece, se adâncește prin sacrificiul comun în războiul pentru cruce.

D. col. Dobjanski, luând cuvântul, a arătat că înființarea cantinei este traducerea în fapt a ideii Conducătorului Statului, izvorâtă din dragostea și din spiritul de camaraderie față de ostașii bravei armate aliate. In continuare, d-sa a promis tot sprijinul pentru buna funcționare a cantinei.

Din partea ofițerilor Germani, a răspuns d. col. dr. Lehmann, care a adus vii le sale mulțumiri pentru frumoasa înfăptuire, dându-se posibilitatea soldaților germani să se simtă ca acasă.

UN MEMORIU AL SOCIETĂȚII PENTRU CULTURA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ IN BUCOVINA

In chestiunea menținerii universității românești din Cernăuți, societatea pentru cultura și literatura română în Bucovina a înaintat domnului Mareșal Ion Antonescu, d-lui prof. M. Antonescu, vicepreședinte și președinte ad-interim al consiliului de miniștri, d-lui general R. Rosetti, ministrul culturii naționale [illegible] și d-lui guvernator al Bucovinei, făcându-se ecoul întregei intelectualități române din Cernăuți, un memoriu [illegible] menținerea acestei universități. Memoriul poartă semnătura [illegible] rectori [illegible] Cernăuți.

In acest memoriu sunt [illegible] considerentele, pentru care universitatea trebue menținută cu orice preț.

Memoriul se încheie astfel:

„Când menținerea universității din Cernăuți nu necesită un plus prea mare de cheltuieli, când sunt date condițiile pentru ființarea ei, universitatea din Cernăuți ar trebui menținută cu orice preț, chiar cu orice jertfe pentru prestigiul culturii românești, pentru continuarea unei tradiții științifice, ca o recompensă binemeritată pentru această admirabilă populație românească a Bucovinei, care în ciuda tuturor furtunilor și vitregiilor și-a păstrat astfel curat caracterul românesc. Desființarea universității, cel puțin în aceste momente, ar putea fi interpretată de numeroșii noștri dușmani în mod defavorabil. Desființarea universității cernăuțene ar aduce cu sine o amorțire a vieții culturale din Moldova de Nord și o diminuare a prestigiului din Cernăuți.

In numele Bucovinei culturale și pentru prosperitatea ei, în numele tuturor generațiilor care au făcut școala în Cernăuți, în numele prestigiului românesc din acest colț de țară, ne permitem să vă rugăm să reveniți asupra măsurii de desființare a universității din Cernăuți".

UN DOCUMENT SUFLETESC DIN BASARABIA DESROBITĂ

Scrisoarea a doi învățători basarabeni

Publicăm aci scrisoarea a doi învățători basarabeni — soț și soție — trimisă d-lui colonel N. Cerbulescu, care a desfășurat o frumoasă activitate de redeșteptare culturală și națională în mijlocul populației basarabene, cu ajutorul căminelor culturale, al preoților și învățătorilor. Scrisoarea a fost expediată a doua zi după eliberarea comunei Trebisăuți de sub tirania sovietică, prin înaintarea vitejească a trupelor române, iar prin desvăluirea suferințelor îndurate de ai noștri ca și a fiorilor de nădejde, care încălzea simțirea lor românească, constitue un prețios document sufletesc al tragediei și al renașterii basarabene:

Trebisăuți, Hotin, 12 Iulie 1941

Imi tremură mâna și ochii îmi sunt podidiți de lacrimile fericirii că astăzi mai pot așterne pe hârtie slova românească; căci în ultima vreme începuse să mi se cam stingă speranța de a-mi vedea cu ochii și simți fericirea ceasului dezrobirii.

Dar s'o iau dela început pentru ca în limitele posibilităților unui suflet, care, sub povara clipelor de groază de ieri și a unei fericiri și bucurii nemărginite de astăzi — vibrează în toată gama lui.

20 Iunie 1940 — zi de groază și de desnădejde. Năvala hoardelor bolșevice din zorii zilei ne-a tăiat orice posibilitate de retragere. Retrăiam clipe de groază. Toți intelectualii din comună adunați în căsuța mea, moștenită dela bunii mei părinți era neîncăpătoare. Din toate părțile se auzeau glasuri: ce ne facem? ce ne facem? — bolșevicii s'au năpustit asupra armatei române și o dezarmează. In disperare ascultam comunicatele prin radio — dar nimic ce ne-ar fi putut da o indicație de scăpare. Lacrimile curgeau șiroaie pe fețele pline de groază. Și atât!

Peste câteva zile am auzit chemarea dvs. la radio.

Domnule Colonel, n'am mai plâns împreună cu soția — ci pur și simplu am urlat de durere, îmbrățișați împreună cu copilașii noștri, căci calea ne era tăiată definitiv — moldoveni basarabeni — nici o rudă dincolo de Prut, afară de un nepot, sergent într'un regiment de artilerie — deci orice motiv de repatriere era exclus.

Cuprinși de disperare am hotărît totuși să înfruntăm toate nenorocirile cu fruntea sus — românește și cu deviza „Apa trece pietrele rămân".

Presimțirile noastre nu ne-au înșelat și dușmanul a început să ne încolțească, dar nu aşa deodată ci pe îndelete cum știe s'o facă numai barbarul bolșevic, privind sadic chinurile victimii sale.

Prima faptă ce-au făcut a fost că ne-au smuls din mijlocul sătenilor noștri, unde am lucrat timp de 12 ani pe ogorul renașterii naționale și al binelui obștesc. Am fost mutați în tg. Briceni, soția ca învățătoare la un fel de școală secundară de-a lor și eu ca șef al învățământului metodic din plasă.

Toate rugămințile și protestele din partea noastră au rămas nebăgate în seamă — răspunsul ce ne-a fost dat suna astfel: „Cunoașteți limba rusă și moldovenească; de astfel de oameni avem nevoie. Ai lucrat pentru români. Vei lucra și pentru noi și la urma urmei astfel de indivizi vor trebui să stea sub permanenta noastră supraveghere!"

Norocul mi-a fost că în slujba mea am fost numai îndrumătorul metodic.

Culmea ironiei și a batjocurei — ieri turnători de slovă și simțire românească printre moldovenii de pe meleagurile Marelui Ștefan, apărător al Creștinătății, și după invazie, în slujba satanei!

Trecuse un timp scurt și într'o zi discret am fost invitat la „N. C. V. D." — poliția lor secretă. Aici mi s'au întins câteva ziare, unde erau inserate dările de seamă ale Căminului Cultural.

De altfel modul cum am fost interogat face și astăzi să-mi apară sudoarea rece pe frunte. La despărțire mi s'a spus: „nici un cuvânt nimănui despre întâlnirea noastră — altfel vei dispărea la noapte".

Acesta a fost numai începutul unei serii de cercetări inchizitoriale din nopțile unui an întreg; iar ziua ți se cerea muncă oficial 8 ore, în realitate 14—15 ore pe zi.

De două ori mă suspendase; odată în Noembrie și altădată în Martie — a fost singurul meu răgaz când am putut să-mi mai repauzez sufletul și trupul chinuit. Dar suspendările erau temporare făcând parte din sistemul diabolic de cercetare. Imi aduc aminte, într'una din zile mi s'a aruncat ultima învinuire de a fi fost agitator anticomunist și dușman al poporului prin faptul de a fi cununat concubinii din comuna mea. Priveam călăii — pasiv; mă îndobitocisem, căci rezultatul îl cunoșteam — Siberia sau gloanțele.

Primul transport plecase la 12 Iunie; eram pus cu întreaga familie, un coleg învățător din comună, cumnatul meu, fost notar, împreună cu alte 37 familii de gospodari fruntași, pentru transportul din 30 Iunie. Nu știu grație cui avusesem favorul de a nu fi fost plecat la 12 Iunie; în schimb, însă, mi se pregătise arestul după cum aflasem ulterior, dar care n'a fost pus în aplicare, mulțumită Zilei Sfinte de 22 Iunie — când sunase glasul fanfarei pentru desrobirea noastră.

Toți, dela mic până la mare, de la tânăr până la bătrân, eram în așteptare — dar să spunem sincer n'am crezut că ceasul de dezrobire era așa de aproape.

Dela 28 Iunie 1940 și până în ziua de 22 Iunie 1941 singura legătură sufletească ce ne mai rămăsese cu lumea civilizată și cu frații noștri — erau undele eterice, dar și aci trebuia să fii foarte vigilent și să asculți pe cei ce-ți erau dragi numai în surdină, căci altfel îți expuneai viața.

In hohote de plâns înfundate stăteam amândoi în fața aparatului de radio, ascultând slova și muzica românească. Deși opriți de-a vizita biserica, slujba religioasă din toate Duminicile am ascultat-o, după cum am ascultat și învierea din noaptea Paștelui — la radio.

Nu voiu uita niciodată scena sfâșietoare dintr'o Duminecă, când un văr al meu, gospodar înstărit, a venit să mă viziteze. Aparatul de radio era deschis: cânta orchestra Petrică Moțoi; fără să scoată un cuvânt a ascultat o clipă și a izbucnit în plâns. Nu ne-am putut reține nici noi.

Dealtfel trebue să notez că n'am pierdut o clipă legătura cu satul; veneau țăranii pe ascuns la noi, căci vizita în satul nostru ne era interzisă. Am fost o singură dată, când ni se îmbolnăvise mama — am sosit seara și în zorii zilei am plecat, dar în noaptea aceea se spânzurase unul dintre cei mai buni gospodari care n'a mai putut rezista cercetărilor — fiul său preot plecase în Germania.

In seara zilei, după vizita noastră, am fost cercetați. — ni s'a aruncat învinuirea că am fi pus la cale pe bietul țăran de a se spânzura în loc de-a duce viața plină de chinuri. Noroc a fost că a lăsat o scrisoare prin care nenorocitul spunea ca să nu fie învinuit nimeni de moartea lui că el nu mai putea îndura viața de câine.

Cazul de mai sus se întâmplase după răscoala din 2 Mai a țăranilor contra „colhozului". Răscoala a fost potolită, iar poliția m'a luat în cercetare.

Mă opresc aici — am trecut în revistă momentele principale din viața de chin ce am îndurat aci, căci a o descrie în întregime ar necesita o carte întreagă.

Dar iată când cu puterile sleite și sufletele sdrobite începeam a crede că salvarea e, dacă nu imposibilă, cel puțin departe, conferința accidental prinsă a d-lui prof. Nistor la radio, deodată ne-a luminat sufletele, dându-ne puteri și speranțe noui. Și ele n'au întârziat. Duminecă de 22 Iunie ne-a dus într'un delir: am ținut aparatul deschis dela orele 7 dimineața până la 8 jum. seara, când poliția ni l-a ridicat. Dar era prea târziu pentru ei. Aflasem că Războiul Sfânt a început, că biserica și creștinii vor fi mântuiți. Transmisesem vestea prin vărul meu sătenilor. Dar de aici încolo trebuia să fim foarte prudenți, mai ales nopțile le petreceam pe afară de frică de a nu fi ridicați. Aceasta n'a durat, însă, mult; pe ziua de 4 Iulie a început fuga puhoiului bolșevic.

Nu pot să mă rețiu de a nu aminti că a fost o fugă sănătoasă — infanteria mergea galop, aveai impresia că-i urmăreau din scurt un balaur.

Eram liberi — am luat copilașii și am pornit în dragul nostru Trebisăuți ca să reconstruim ceeace au distrus barbarii.

Pe ziua de 11 Iulie satul a fost în haine de sărbătoare — a primit în mijlocul său primele coloane ale Batalionului 24 Vânători de munte, sub comanda d-lui lt.-colonel Fănică Marinescu.

S'a oficiat slujba religioasă; a vorbit pr. Davidescu, a vorbit d. lt.-colonel Marinescu, am luat și eu cuvântul din partea Căminului, ale cărui uși fuseseră zăvorite timp de un an de zile.

Ar fi cu neputință descrierea entuziasmului de care au fost cuprinși toți sătenii adunați în piață. Pot spune una: nu i-am auzit niciodată așa de puternic strigând „ura".

Am proclamat ziua de 11 Iulie zi de sărbătoare națională pentru satul Trebisăuți, în care se vor ține șezători închinate Armatei Române și vor fi citate slovele de foc înscrise în „Cartea de Aur" a căminului de către d. lt.-colonel Marinescu.

Seara la masă am împărtășit suferințele și bucuria noastră d-lui colonel și domnilor ofițeri, printre care a fost și d. lt. Enescu-Bughea, un fost elev al dvs.

La despărțire am smuls d-lui colonel Marinescu, promisiunea de-a veni cândva în satul Trebisăuți împreună cu dvs., căci ne-a spus că vă cunoaște. Am fost îndurerați că ne-au dispărut fotografiile scumpe ale dvs., și nu le-am putut arăta tuturor celor prezenți. Ne-am promis însă, în sufletele noastre, în decursul anului de suferință, că dacă vre-o dată ne va ferici Dumnezeu să scăpăm de sub jugul tiraniei, prima călătorie în viață ce o vom face va fi călătoria la Craiova, unde vom împărtăși celor scumpi durerile și bucuriile noastre. Dealtfel, în decursul anului de tristă amintire, am scris prin poștă două cărți poștale și două scrisori trimise prin cei repatriați, nu știm, însă, dacă au ajuns la destinație.

Incheiu, deocamdată, rândurile de față în așteptarea veștilor din partea dvs., cari ne vor fi ca o reînoire a dragostei ce ne-ați purtat-o în sufletul dvs., și plini de fericire strigăm din adâncul sufletelor noastre:

Trăiască România Intregită! Trăiască Armata Română!

Cu profund respect și adâncă dragoste,

ZINAIDA și EUGEN CAPUSTEAC

Jurnal de războiu

ACȚIUNEA DELA MIHALCOVO

In zilele de 3 și 4 August, inamicul rezista cu înverșunare pe înălțimele Nord și Nord-Est Mihalcovo.

Cu toate atacurile date de un regiment de roșiori, acesta avea pierderi mari în ofițeri și trupă și nu a reușit să respingă forțele inamice.

In după amiaza zilei de 4 August, divizionul 2 dintr'un regiment de artilerie călăreață aflat în Polentcoie, primește misiunea la orele 13, să se deplaseze și să ia sub foc rezistențele inamice ce opresc înaintarea.

Distanța de 4 klm. este parcursă în 30 minute de întregul divizion care la orele 14,30, deschide un foc puternic, asupra aruncătoarelor inamice și mitralierelor ce ocupau creasta imediată Nord-Est Mihalcovo.

Ambele baterii și grupurile de comandă de divizion și baterii reușesc ca sub focul inamic să ocupe poziții la 2000 metri de prima linie inamică.

Crestele dela Nord-Est Mihalcovo, având aceiași cotă, nu îngăduie vederi complete în cazul ocupării primei creste.

Atunci bateria 3 primește misiunea ca, întărită cu încă un observator înaintat, sublt. rez. Comandor Amfilofi — să ocupe cu observatoarele creasta ocupată de primele linii inamice.

Astfel la orele 15,30, căpitanul Mălacea Nicolae — din observatorul înaintat — ajutat de cei doi ofițeri: locot. Gorbati Vasile și sublt. rez. comandor Amfilofi, observatori înaintați, execută tragerile de precizie asupra gurilor de foc inamice.

In acest timp gloanțele treceau pe lângă toți tunarii aliniați cu primele elemente ale cavaleriei.

Către orele 17, inamicul părăsise pozițiile, iar când cavaleria a trecut la atacul crestei Nord Mihalcovo, nu a mai întâlnit nicio rezistență inamică.

Artileria își făcuse datoria.

UN SERGENT DESTOINIC

In ziua de 27 Iunie a. c., bateria având misiunea de a sprijini incursiunea detașamentului german „maior Lepke" a ocupat o poziție cu 3 tunuri la Est de Darabani, iar o poziție de schimb cu tunul 4 la Vest de Darabani — sub comanda sergentului Clemente.

Rămas singur, sergentul Robuțu Clemente a fost capabil de a îndeplini și funcția unui ofițer, ocupând poziție, așezând tunul în direcție și camuflându-l bine.

Incadrat de loviturile artileriei inamice — a rămas să mențină ordinea, calmul și moralul servanților, și să dirijeze perfect tragerea.

„Dați cu toată credința românească obolul încrederii și al muncii voastre, pentru ca Statul să poată împlini marea misiune care abia începe".

MIHAI A. ANTONESCU
Vice-președintele Consiliului de Miniștri

Aspecte din Chișinău

URMĂRILE RĂZBOIULUI

Copii vagabonzi. Comerțul cu pâinea și untdelemnul. Hala de vechituri

Se înțelege că războaiele au adus totdeauna schimbări în viața popoarelor, a maselor, a moravurilor și deobiceiu schimbările au fost în rău. Actualul războiu și-a făcut și el datoria influențând viața poporului din Basarabia, unde un an de zile s'a făcut începutul de experiență comunistă, iar timp de o lună de zile pământul acestei provincii a fost teatrul războiului crâncen.

Astăzi, mergând prin târgurile arse ale Basarabiei ori prin satele golite de cei mai buni gospodari, vezi încă aceleași cete de copii-vagabonzi așa cum erau deprinși la ruși a hoinări în începutul vieții de desfrânare, de deslănare sufletească. Mulți dintre acești pici murdari și sdrențăroși, poartă cinic în colțul gurii țigări răsucite de ei înșiși din foi de pănuși în care au pus de multe ori chiar tutunul din foile culese de pe deal.

Părinții se jeluiesc supărați că pe timpul stăpânirei rusești, obrăznicia fără frâu a copiilor, pe care nu aveau voie a-i pedepsi, ajunsese până acolo că le svârlea fumul în ochi, fără nici o rușine: se decretase doar distrugerea familiei.

*

Pe străzile orașului Chișinău a înflorit un nou comerț: acel cu pâinea. Brutăriile din târgul-capitală sunt absolut insuficiente.

Spre a se satisface nevoile populației tot mai mare a orașului, s'a permis ca țăranii să coacă pâine și s'o vândă pe străzi.

Am văzut țărani vânzând chiar și untdelemn de culoare galbenă-maron, fabricat în teascurile primitive ale satului, din sămânța de floarea soarelui ce se află din abundență încă din anul trecut, în Basarabia.

*

Pentru procurarea altor obiecte de absolută necesitate, există în Piața Nouă din Chișinău o porțiune care se chiamă Talcioc, unde se vând toate vechiturile precum și parte din obiectele „salvate" de periferia orașului incendiat înainte de capitulare.

Se văd acolo șireturi de ghete, mosoare de ață, nasturi, ace, etc., precum și haine de tot felul, care de care mai vechi. Se expun spre vânzare ghete și ciubote lustruite, pielicele pentru căciuli, fețe de mese, etc.

Am văzut pe un fost funcționar superior pe vremuri la Prefectura județului, cum și-a desbrăcat paltonul foarte bun și, cu lacrimile jucându-i în ochi, l-a prefăcut în bani, spre a liniști sclipirile îngrijorătoare ale copiilor flămânzi.

In special, foștii funcționari moldoveni sub ocupația rusă, a căror situație nu este clarificată și cari nu au primit leafă de 3—4 luni, sunt acei cari vin și își vând aici tot ceeace au mai bun, ca să poată trăi.

Dealtfel, soarta aceasta au mai avut-o și funcționarii români înscriși pentru repatriere anul trecut, sub stăpânirea rusească.

*

Iată aspecte ale vieții noi a Chișinăului, ca urmare a războiului care a încercat atât de rău capitala Basarabiei.

Pentru Basarabia, războiul acesta a fost greu și de neuitat. Sfânta desrobire a fost acum plătită prin distrugerile efectuate de iudeo-comuniști...

S. P. L.

SE APROPIE CULESUL PORUMBULUI

Importante indicațiuni oficiale privitoare la strângerea și păstrarea producției

Se apropie vremea culesului porumbului. Din pricina timpului dela sfârșitul lunei Iulie, anul acesta porumbul s'a cam grăbit la coacere pe unele locuri și mai cu seamă în câmpia cea mare a țării, unde el îmbracă mari întinderi. Culesul însă nu trebuie grăbit. Să-l lăsăm să se coacă în voie. Știe toată lumea ce pacoste mare este porumbul cules înainte de vreme, înainte de a se coace și usca. Este pricină de boale grele, este o pagubă adusă plugarului grea de acoperit. Pândesc boalele greu de lecuit. Porumbul cules necopt trebuește uscat. Soarele toamnei e puțin și de multe ori nu-l lasă nourii să încălzească pământul. Cei mai mulți plugari n'au unde să-l pună în pătule ca să-l mai ia măcar vântul și să treacă printre știuleți ca să-l usuce. Il pun în podul caselor în grămezi mari, îl pun în coșare pe unde nici vântul nu poate pătrunde, și porumbul, încă necopt, mucegăește, se strică, nu-i bun de nimic. Păgubește și plugarul, pierde și toată economia țării. Porumbul se poate usca în anumite cuptoare. Le au neguștorii de cereale, dar nu le au și Camerele de agricultură, le are și stăpânirea în multe părți ale țării. Dacă culegem porumbul uscat, copt bine, nu avem nevoie de aceste cuptoare de uscat și nici de soarele toamnei, așa de sgârcit acum în pragul iernei. Plugarul chibzuit își strânge porumbul atunci când vede că știuletele pârâie în mâna lui. Atunci e copt, atunci e bun. Și după ce-l culege, chiar așa copt cum trebue, porumbul mai are în el încă multă apă și trebuie să-l ia vântul și să-o mai scoată din grăunțele și din cocenul lui. Porumbul cules se pune în coșar sau în pătul.

Coșarul făcut bine nu trebuie să aibă o lărgime mai mare de un metru și jumătate și trebuie pus pe stâlpi de lemn sau de beton (de bună seamă cui îi dă mâna). Coșarul sau pătulul trebuie numai decât să aibe loc de trecerea vântului prin el. Vânt de toamnă, vânt de iarnă. Pereții lui trebuiesc făcuți din lănteți subțiri de brad sau de salcâm, așezați așa ca să lase loc vântului să treacă și destulă lumină. Numai așa porumbul se usucă bine și pierde din el toată apa ce o poartă, numai așa se poate păstra bine. Chiar bine copt, porumbul pus grămadă în pod, ori în pătule așezate deasupra caselor sau a grajdurilor de vite, cum e obiceiul pe unele locuri, dacă nu mai umblă nimeni pe al dânsul, se strică, se mucegăește și nu se alege mare lucru dintr'însul.

Porumbul e cea mai mare bogăție a țării

Porumbul este cea mai mare bogăție a țării noastre. Nicăeri aproape, decât în țările Americei, nu-i priește porumbului așa de bine ca în țara noastră binecuvântată de Dumnezeu. Și mare păcat face plugarul care nu culege la vreme această mare comoară pe care ne-o dă pământul și soarele nostru.

Cules înainte de coacere plugarul își prăpădește fără socoteală cea mai bună holdă îngrijită, mai bine ori mai rău, pe ogoarele lui. Și dacă vremea nu ajută la coacerea lui, plugarul chibzuit e dator să-l usuce în cuptoare, în cuptoarele lui sau ale Stăpânirei. Că s'au făcut multe și în toate colțurile țării.

Porumburile cari se coc repede: portocalul, cincantinul, au avut vreme să se coacă. După culesul lor, pământul așteaptă semănătura grâului. Mai este vreme pentru pregătirea bună a pământului. Dacă a fost prășit după regulele ce le-am tot dat, atunci chiar numai după o arătură bună și o grapă de fier, poate porni mașina de semănat la aruncarea seminței de grâu, de secară, de orz sau a borceagului de toamnă, care vine la Aprilie în anul viitor, la coasă tocmai când scrășnesc măselele plugarului pentru hrana vitelor.

Dar numai după porumburile ce se coc repede se îngădue semănatul grâului și numai dacă au fost lucrate bine, au fost prășite des și buruenile nu se văd prin ele. După porumburile târzii: Dintele de cal, hângănesc, nu se pune grâu. Ele lasă locul târziu slobod și nu se mai pot face arăturile de cari are nevoie grâul, pentru a fi pus în pământ pregătit bine. După aceste soluri de porumb se fac ogoare de toamnă, pentru semănături de primăvară. Și avem multe cari merg după porumb mai cu seamă dacă scoatem din platformă gunoi și i-l dăm pământului ostenit, înainte de a-l ara: mazăre, fasole, borceag, orz de primăvară și câte alte semănături scumpe nu se pot pune pe urma ogorului de toamnă făcut după porumb. Grâul pus într'o singură arătură, dată în pripă, după porumbul strâns târziu de pe ogor, nu merge bine, nu dă holde așteptate, nu dă bobul greu, plin și sănătos, pe care îl dorește plugarul. — Grâul merge bine numai în două arături și dat la vreme în grija pământului.

Culegeți dar porumbul când e copt, când știuletele pârâie strâns în mână, când e uscat. Nu-l strângeți înainte, pentrucă atunci aduceți boală în casă și părăduiți fără socoteală munca de un an de zile.

Cum au fost maltratați moldovenii în închisorile sovietice

Comuniștii au făcut totdeauna caz de bunele lor maniere și de acel faimos umanitarism, care în fond nu era altceva decât teroare. Spre a scoate în lumină purtarea lor „frumoasă", cităm cazul din închisoarea Strășenilor, jud. Lăpușna, un beciu adânc sub pământ, având uși groase din stejar, ce n'au putut fi sparte nici de 13 oameni, ci au cedat numai ieșind cu ușori cu totul din ziduri.

Acei care au fost în această închisoare a terorismului bolșevic, povestesc îngroziți cum i-au bătut oamenii „civilizați" ai comunismului, până la leșin. Se auzeau din străfunzimile beciului răgând de groază oamenii schingiuiți, sub loviturile cu patul armelor, întocmai ca dobitoacele cuprinse de groază.

Invățătorul Balaur Constantin, închis acolo, a fost supus înainte de moarte la diferite torturi, fiind ținut zile întregi flămând, cu fața la pământ și cu capul acoperit. Când îl aduceau la cercetat, spre a-și divulga prietenii, îl țineau sub amenințarea a două revolvere la tâmple. La urmă a fost și bătut în chip groaznic.

Iată procedeele din închisorile „civilizației" comuniste.

4 MILIOANE
PENTRU MANUALELE DE CURS PRIMAR IN BASARABIA

Pentru manualele de curs primar din Basarabia s'au afectat 4 milioane lei. D. Irodion Iacob, inspector general școlar primar, a fost însărcinat cu procurarea acestor manuale.

Cum școalele trebue să funcționeze după toate regulele, aceste manuale vor fi aduse în curând. D. inspector general Iacob a plecat în acest scop la București.

Printr'o librărie a unei cooperative dintr'un județ din Vechiul Regat, se vor aduce și rechizitele de care școlile au nevoie, așa încât învățământul nu va avea de suferit.

IN BASARABIA
SE ORGANIZEAZĂ INSPECTORATE ȘCOLARE DE PLASĂ

Potrivit nouei legi a organizării învățământului primar în Basarabia, pe plăși, au fost numiți inspectori provizorii, până la venirea titularilor pe care Ministerul Culturii Naționale îl va numi dintre cei mai aleși membri ai corpului didactic primar din Vechiul Regat sau refugiați din Basarabia.

O parte din cadavrele basarabenilor uciși de bolșevici la Chișinău, în curtea fostului consulat italian, au fost identificate

In curtea fostului consulat italian de pe str. Viilor din Chișinău — unde pe timpul stăpânirii bolșevice era sediul poliției N. K. V. D. — au fost descoperite 75 de cadavre.

Aceste cadavre au fost găsite în patru gropi.

S'a stabilit că bolșevicii executau pe basarabeni într'o pivniță de unde cadavrele erau transportate cu o targă și aruncate în aceste gropi. (Au fost găsite în apropiere de gropi și două tărgi mânjite de sânge).

Unele cadavre erau în costume sumare: în pijamale sau cămăși de noapte. Asta arată că victimele erau ridicate de acasă în timpul nopții.

S'au găsit în aceste două gropi rase preotești, șase șepci aparținând elevilor dela liceul Hașdeu și șase uniforme de funcționari ceferiști.

Din sentințele de condamnare — găsite și ele în gropile cu cadavre — se deduce că printre cei executați se aflau și următorii: Vladimir Cernevschi, fost șef de secție de gardieni publici la chestura Chișinău și Filipencov, fost agent informator la C. 3. A. (cu mâinile și picioarele legate). Tanțu Pavel și Tanțu Petre (primul funcționar la postul de radio local, iar secundul învățător) fiii fostului prefect de Lăpușna Vasile Tanțu și maior în Regimentul Moldovenesc, preotul Tudorache, Nazarov, subdirector la Banca orașului, Tășlaru Ion, Banu Ilie, funcționar C. F. R. Dorofței Dionisie (informator C. III. A.). Trușcă Ene Grigore, Schiba Nicolae, Vieru Dumitru, Gutu Tudor, cpt. pensionar, Roșca Ilarion șef de secție de jandarmi în comuna Strășeni, Suruceanu, Popescu Ion, funcționar comunal, Bădăluță fost primar în comuna Burlești.

Sentințele au fost date de Tribunalul Militar al N. K. V. D.-ului semnate de colonelul Zonov și sergenții Grigorenco și Guciánov, iar secretar Gruzinschi.

SPRE O UCRAINĂ LIBERĂ
Eliberarea prizonierilor ucraineni. Organizații naționale ucrainene

Comisiuni germano-române lucrează și triază pe prizonierii ucraineni în mai multe orașe din Ucraina eliberată. Prizonierii puși în libertate pleacă plini de speranță spre casele lor, unde vor începe o viață nouă a familiei eliberate de sub jugul colhozului.

Prin satele și orașele eliberate de sub călcâiul comunist rus, a început organizarea națională ucraineană. Ucrainenii sunt liberi a-și arbora drapelul național.

REDESCHIDEREA
COOPERATIVEI „NĂDEJDEA"

Cunoscuta cooperativă de consum din Chișinău „Nădejdea" se reînființează prin gruparea celor mai distinse elemente cooperatiste din Chișinău în jurul vechilor cooperatori: păr. Neaga și d. Vl. Scurtu.

Această cooperativă se va deschide în cel mai scurt timp, cu articole de tot felul, contribuindu-se astfel la reînvierea comerțului basarabean.

INFIINȚAREA UNEI TIPOGRAFII LA CHIȘINĂU

Cunoscutul editor Gh. Mecu din București va aduce în curând o tipografie în capitala Basarabiei.

Faptul e foarte îmbucurător, îndeobi pentru autoritățile care, spre a-și face o publicație, trebuie să trimită tocmai la Iași, cunoscut fiind faptul că la Chișinău n'a rămas nici o tipografie în urma războiului.

NOUA ORGANIZARE ADMINISTRATIVĂ A TRANSNISTRIEI
Instrucțiunile date de d. prof. G. Alexianu, guvernatorul ținutului

Odată cu trecerea trupelor noastre peste Nistru și cu luptele angajate în jurul orașului Odessa — Statul român a primit în sarcina sa ocuparea și administrarea teritoriului dintre Nistru și Bug și până la Marea Neagră, ținut cunoscut sub numele de „Transnistria".

Populația acestui teritoriu este formată de ukrainieni, români, germani, ruși, evrei, armeni etc. In triunghiul format de orașele: Soroca, Balta, Ananiev și Tiraspol, românii sunt în majoritate covârșitoare, iar pe restul malului stâng al Nistrului, satele românești se întind pe o suprafață de 30-40 km. adâncime. Cele mai însemnate orașe din Transnistria sunt: Odesa, Balta, Ananiev, Tiraspol și Grigoriopol.

Organizarea administrativă

Pentru administrarea acestui teritoriu, d. Mareșal Antonescu a însărcinat pe d. prof. Gh. Alexianu — care și-a început acvivitatea, fixând reședința provizorie în orașul Tiraspol.

D-sa a dat publicității zilele acestea niște „Instrucțiuni provizorii" cu privire la modul în care se va administra ținutul ce-l conduce după acestea, administrația va fi exercitată prin prefecți de județe — secondați de doi ajutori: unul localnic, iar altul basarabean. In afară de aceștia, administrația va fi complectată prin pretori și primari, numiți de către prefecții de județ dintre localnicii cari se bucură de încrederea cetățenilor. Deasemenea vor fi recrutați tot dintre localnici și funcționarii administrativi.

Poliția în orașe și sate se va exercita de „guarzi comunali", aleși dintre locuitorii de-aci. Ea este sub ordinele prefectului și se controlează de jandarmerie.

Siguranța se va asigura prin unități de jandarmerie, puse la dispoziția prefectului, în care sens s'a și constituit un inspectorat al jandarmeriei. Pe lângă fiecare prefectură se vor repartiza una sau mai multe companii, după necesitate.

In ceeace privește conducerea spirituală, s'a înființat un episcopat al Nistrului, care va organiza noua așezare religioasă creștină ortodoxă în aceste părți, unde populația a fost întotdeauna adeptă învățăturilor lui Christos.

Școlile primare se vor deschide la 1 Octombrie, dată la care vor începe să funcționeze și liceele teoretice, comerciale și școlile de meserii. Limba de predare va fi cea: română, germană sau rusă.

Referitor la drepturi, locuitorii din Transnistria se vor bucura de toate drepturile cetățenești în afară de a face politică.

VIAȚA ECONOMICĂ A ORAȘULUI CHIȘINĂU
Zilnic se deschid noui magazine. Camera de Comerț și Industrie a eliberat peste 200 de autorizații. Necesitatea morilor și a brutăriilor

CHIȘINAU, 22. — Capitala provinciei noastre — Chișinăul — continuă să prezinte acelaș jalnic aspect pe care l-a avut imediat după alungarea hoardelor roșii.

Cu toate acestea, din zi în zi, se vede, că merge spre progres, un progres, e drept, foarte lent datorită marilor lipse pe care le-a avut în momentul cuceririi de către trupele eliberatoare.

Primul aspect în care se vede o mare schimbare este cel economic. De unde în primele zile ale eliberării, vizitatorii și funcționarii trimiși aci, nu găseau decât cu mare greutate un restaurant, unde să poată lua masa, nu mai vorbim de hoteluri care nu existau deloc, astăzi, capitala Basarabiei are un hotel și un număr de restaurante, bodegi, băcănii, etc.

Este demn de remarcat aci inițiativa și străduințele primăriei municipiului Chișinău, care a organizat chiar în cele dintâi zile, o cantină, unde au luat masa, în afară de funcționarii primăriei și mulți alți slujbași ai statului și chiar unii particulari, pentru care problema dormitului și a mesei nu putea suferi prea mari întârzieri. Inițiativa aceasta revine d-lui primar Anibal Dobjanschi, iar organizarea inițială d-lui Sergiu Novic, casierul primăriei.

In afară de restaurante, băcănii, birturi cenomoice, etc., s'au mai deschis și alte localuri pentru măcelării, brutării, boiangerii, etc.

Iată situația statistică a autorizațiilor provizorii eliberate până la 19 Septembrie a. c. de către Camera de comerț și industrie din localitate:

Au prezentat cereri cu acte și au primit dovezi provizorii circa 100 de inși, din care 40% din Vechiul Regat, 4 din Ardeal, 11 foști refugiați din Basarabia și 45 nerefugiați.

După cum vedem procentul cel mai mare este el celor ce au rămas aci.

După branșe, procentajul se prezintă astfel:

51 magazine alimentare, 40 localuri de consum, una moară, 3 brutării, 2 fabrici de mezeluri, 3 magazine pentru pescărie, 7 măcelării, 9 magazine de manufactură și galanterie, 4 magazine de încălțăminte, unul pentru blănuri, unul pentru puf, fulgi, păr, unul pentru industrii textile (tricotaje), 2 croitorii și lengerii, una boiangerie, una magazin pentru geamuri-rame, 5 sticlării, vopselării, 2 fierării, 2 electrotehnice, 2 librării și papetării, 6 anexe la debitele C. A. M., 2 hoteluri și hanuri și un magazin pentru instrumente muzicale.

Desigur că încă nu funcționează toate aceste magazine pentru care s'au cerut autorizații. Zilnic însă se deschid altele noui.

In afară de aceasta, Camera de Comerț și Industrie a mai eliberat 15 avize favorabile pentru băuturi spirtoase și 5 autorizațiuni pentru comerț ambulant.

După cum reese din statistica de mai sus, viața economică a orașului pulsează într'un ritm destul de viu. Se simte însă mare nevoie de mori, brutării, magazine de galanterie, fierării, librării, etc.

Datorită activității desfășurată de autoritățile comunale și cele ale Camerei de Comerț și Industrie, viața economică a orașului nostru va progresa din zi în zi, până o ajunge la înflorirea pe care o cer interesele Țării în general și ale Basarabiei în special.

S. R.

INFORMAȚIUNI

In ziua de 22 Septembrie, Domnul Mihai Antonescu, Vice-Președinte și Președinte ad-interim al Consiliului de Miniștri, a primit în audiență pe Domnii: Ministru Secretar de Stat Koerner; Ministru Neubacher și Ministru Pflaumer.

*

● D. Dr. Hans Karl Attwenger, medic șef al Misiunei Aeronautice Germane, a fost decorat cu ordinul Coroana României în gradul de Comandor.

*

Comisiunea Mixtă Româno-Bulgară pentru schimbul de populație ne trimite următorul comunicat:

Toți Românii evacuați din județele Durostor și Caliacra cari au avut proprietăți rurale sunt înștiințați că subcomisiunile mixte care lucrează în Dobrogea de Sud, sunt pe punctul de a termina culegerea, la fața locului, de date necesare întocmirii situațiunilor de averea celor evacuați și urmează a veni în țară pentru perfectarea și semnarea acestor acte.

In acest scop, toți cei ce au lăsat, în județele Durostor și Caliacra, pământ sau orice imobil rural în afară de loturile de colonizare, vor trimite de îndată pe adresa: Comisiunea Mixtă Româno-Bulgară pentru schimbul de poulații, Bucureștii Palatul Adunării Deputaților, **copii de pe acte de proprietate certificate de autoritatea comunală, la sate și de poliție, la oraș, a locului unde interesații locuiesc în prezent.**

Această publicație nu privește pe cei ce intră în categoria celor prevăzuți de art. 5 al Tratatului dela Craiova.

*

D. D. D. Negel, ministru subsecretar de Stat la Departamentul Economiei Naționale, Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării, a fixat, print'o decizie ministerială, prețul de vânzare al acidului carbonic (anhidrida carbonică) lichid, la lei 27 kg. loco fabrică, exclusiv taxele de consumație, impozitele, timbrele de factură și impozitul excepțional de 4 la sută.

*

Ministerul agriculturii și domeniilor a intervenit la Societatea Distribuția pentru ca să ia măsuri de aprovizionare cu produse petrolifere necesare agricultorilor din județul Cernăuți.

*

Ministerul Agriculturii și Domeniilor, prin Serviciul Imbunătățirilor Funciare din Direcția Geniului Rural, face cunoscut că și în acest an ajută pe agricultorii cari doresc să cultive orez, executându-le proectele prin inginerii agronomi specialiști dela acest serviciu.

Acțiunea de ajutorare se extinde și în cursul vegetației orezului, prin sfaturi și supravegherea exercitată pentru o cât mai bună reușită a acestei culturi.

Timpul fiind foarte prielnic, lucrările de executare a proectelor au început. Cei interesați se vor adresa, neîntârziat Serviciului Imbunătățirilor Funciare, B-dul Regele Albert I (fost Colței) No. 27 etaj II.

*

Direcțiunea liceului de băeți „Ion Creangă" din Bălți face cunoscut celor interesați că primește înscrieri în toate clasele până la 30 Septembrie.

Pentru clasele I și V la examenul de admitere se primesc înscrieri zilnic până la 25 Septembrie la secretariatul școalei.

Cursurile încep la 1 Octombrie.

*

Direcțiunea liceului de fete „Domnița Ileana" din Bălți aduce la cunoștință celor interesați că se primesc înscrieri în toate clasele în fiecare zi până la 30 Septembrie.

Inscrierile la examenul de admitere din cl. I-a și V-a se primesc până la 25 Septembrie.

Cursurile încep pe ziua de 1 Octombrie.

*

Sfânta Mitropolie a Olteniei a luat inițiativa colectării de fonduri alimente, obiecte și diferite articole necesare pentru a fi distribuite rănililor din spitale.

Tot în acelaș scop s'a colectat pe întreaga eparhie dela întregul personal bisericesc suma de 1.325.219 lei (salariul pe cinci zile), care a fost pus la dispoziția fondurilor ce alimentează „Darul Ostașului".

*

După informații culese din diferite regiuni, situația viilor de anul acesta, este ceva mai bună decât anul trecut, dar este departe de a fi îmbucurătoare. Astfel în Ardeal, în regiunile Târnava, Alba și Turda, vegetația e întârziată. Strugurii nu s'au copt. Dacă timpul se menține rece și ploios, producția va fi foarte slabă.

La Panciu, producția e evaluată la 20 la sută din normal; la Odobești, la 45 la sută din normal; la Nicorești, la 15 la sută din normal; la Drăgășani la 50 la sută din normal. Viile de la Cotnari și din regiunea Iași vor da o producție slabă.

Prețurile se mențin ferme.

Se încheie transacții puține întrucât, din cauza prețurilor urcate, consumul e considerabil redus.

*

Dl. D. D. Negel, ministru subsecretar de Stat la Departamentul Economiei Naționale, Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării, a dat o decizie prin care prețul de vânzare loco fabrică pentru vagonul de 10.000 kgr. de cărbune de lemn de retortă (Mangol) se fixează la 50.000 lei.

Vămile din Basarabia și Bucovina

Direcția comercială c. f. r. face cunoscut că s'au înființat următoarele vămi în Bucovina: Cernăuți Intrepozite, Cernăuți, Poșta, Orășeni, Schit și Vijnița iar în Basarabia: Chișinău, Tighina, Reni, Ismail, Chilia Nouă, Vâlcov, Cetatea Albă cu sucursalele Bugaz, Bălți și Soroca.

S'au desființat vama Rădăuți și sucursala vamală Ungheni, pendinte de vama Iași.

TELEGRAMA GUVERNATORULUI BASARABIEI ȘI RĂSPUNSUL D-LUI MAREȘAL ANTONESCU

Cu prilejul împlinirei unui an de când d. Mareșal Antonescu a luat conducerea și destinele Neamului românesc, d. general C. Gh. Voiculescu, guvernatorul Basarabiei, a trimis d-lui Mareșal Antonescu, în numele d-sale personal și al populației Basarabiei, următoarea telegramă:

„Se împlinește astăzi un an de când ați luat conducerea Statului și destinele Neamului Românesc.

Ați găsit Țara cu hotarele prăbușite și un popor cu moralul pierdut.

Din prima zi ați început o muncă de titan, ați salvat Patria, ați redat poporului român încrederea în puterile sale de viață refăcându-i moralul și ați reîntregit Patria în hotarele de Răsărit.

Sunteți nădejdea acestei Țări în realizarea destinului ei.

Poporul românesc vă urmează cu încredere pe drumul victoriilor indicat de sabia d-voastră de viteaz și mare general.

Populația acestei provincii, adânc recunoscătoare pentru că ați salvat-o din ghiarele cotropitorilor, alături de mine, roagă pe Dumnezeu să vă ajute a duce la deplină biruință strădania domniei voastre de a ridica poporul românesc pe culmi de glorie".

Răspunsul d-lui Mareșal Antonescu

Domnul general C. Gh. Voiculescu a primit următoarea telegramă, drept răspuns:

„Vă mulțumesc dvs. domnule general și populației mult încercată din scumpa noastră provincie a Basarabiei desrobită și readusă sub ocrotirea Patriei, pentru bunele urări exprimate la aniversarea zilei când în mijlocul prăbușirii am putut cu ajutorul lui Dumnezeu să ridic stavilă în fața dezastrului, să reaprind credința în virtuțile Neamului și să pornesc opera de refacere, strădanii care și-au găsit confirmarea biruitoare în întregirea granițelor dela răsărit.

Am izbutit pentrucă am fost ascultat și urmat.

Pentru biruința totală, pentru refacerea integrală și pentru vindecarea tuturor rănilor cer și fraților basarabeni aceleași virtuți și aceleași strădanii care au fost închinate țării de acei cari și-au jertfit viața pentru a le reda libertatea și credința.

ANTONESCU
Mareșal al României și
Conducătorul Statului

VĂZÂNDU-Ș CĂMINUL DISTRUS ȘI FAMILIA DEPORTATĂ, O INVĂȚĂTOARE SE PARALIZEAZĂ DE DURERE

Doamna învățătoare Buciumeanu întorcându-se din refugiu, din Vechiul Regat și găsindu-și casa distrusă de războiu, iar rudele deportate în Siberia, a avut un moment de profundă durere, în urma căreia i s'a paralizat jumătatea dreaptă a corpului, precum și limba, ne mai putând vorbi.

Cazul a făcut deosebită impresie în sânul populației.

NOUA REPARTIZARE A INSPECTORATELOR DE POLIȚIE

„Monitorul Oficial" de eri publică următorul decret-lege:

ART. 1.— Dispozițiunile art. 32 ale legii pentru organizarea Poliției Generale a Statului din 21 Iulie 1929, se modifică după cum urmează:

Art. 32, alin. I. Inspectoratele regionale de poliție vor avea reședințele în: Bucureștii, Constanța, Galați, Chișinău, Iași, Cernăuți, Alba-Iulia, Timișoara și Craiova.

ART. II. — Județele țării se repartizează la cele 9 inspectorate de poliție, după cum urmează:

1. Inspectoratul regional de poliție București

Cuprinde județele: Teleorman, Argeș, Muscel, Brașov, Prahova, Dâmbovița, Ilfov și Vlașca.

2. Inspectoratul regional de poliție Constanța

Cuprinde județele: Orhei, Soroca, Lăpușna, Tighina, Cetatea-Albă, Chilia, Ismail, Cahul și Bălți.

3. Inspectoratul regional de poliție Iași

Cuprinde județele: Brăila, Ialomița, Constanța și Tulcea.

4. Inspectoratul regional de poliție Galați

Cuprinde jud.: Buzău, R. Sărat, Covurlui, Tutova, Tecuci și Putna.

5. Inspectoratul regional de poliție Chișinău

Cuprinde județele: Fălciu, Iași, Baia, Neamț, Roman, Bacău, Vaslui, Botoșani și Dorohoi.

6. Inspectoratul regional de poliție Cernăuți

Cuprinde județele: Hotin, Cernăuți, Storojineț, Rădăuți, Câmpulung și Suceava.

7. Inspectoratul regional de poliție Alba-Iulia

Cuprinde județele: Hunedoara, Alba, Turda, Târnava-Mică, Târnava Mare, Făgăraș și Sibiu.

8. Inspectoratul regional de poliție Timișoara

Cuprinde județele: Severin, Timiș, Arad, Bihor și Caraș.

9. Inspectoratul regional de poliție Craiova

Cuprinde județele: Mehedinți, Gorj, Vâlcea, Olt, Romanați și Dolj.

VICTORIILE MILITARE ALE AXEI AU PRODUS CONSTERNARE IN ANGLIA ȘI AMERICA

TOKIO, 22. (Rador). — Corespondentul Agenției DNB transmite următoarele:

„Hotărârea noastră de a construi, prin eforturi comune, o nouă ordine mondială, consistă în a nu lăsa pe prietenii noștri din Axă la mijlocul drumului făcut spre atingere a țelului", scrie „Mipako Shimbun".

Ziarul spune mai departe că toate planurile adversarilor Axei, se bazează pe încetarea operațiunilor la Est.

Or victoriile germane au răsturnat în mod complect situația, ceea ce explică consternarea Marei Britanii și a Statelor Unite, cari puneau pe Soviete să lupte pentru scopurile lor egoiste.

ARMATA ROȘIE INCEARCĂ ULTIMA SVÂRCOLIRE IN PRAGUL INFRÂNGERII DEFINITIVE ȘI TOTALE

BERLIN, 22. (Rador). — Corespondentul agenției „Rador" transmite:

Intreaga presă germană de Luni, buletinele speciale și posturile de radio, au insistat în deosebi asupra operațiilor militare depe frontul de est, precum și succeselor din Atlantic, unde numai în ultimile zile au fost scufundate aproape 100.000 tone de vase de comerț, printre care mai multe petroliere.

Fără a face un bilanț al celor trei luni de războiu împotriva Sovietelor, se scoate totuși în evidență rezultatele excepționale obținute în toate sectoarele, fapt din care se poate deduce în ce măsură considerabilă a fost slăbită mașina de războiu sovietică.

Pentru comentatorii militari, situația în general este considerată ca lipsită de surprize în viitor.

Rezistența înverșunată în unele puncte, fără a se putea preciza cât va mai dura, este ultimul efort posibil al armatei sovietice, care, după cum se afirmă, nu mai dispune decât de o treime din potențialul ei inițial.

ULTIMA ORA

Uneltirile Angliei cu privire la situaţia Dardanelelor au fost descoperite de germani

BERLIN, 23 (Rador). — Cercurile competente din capitala Reichului denunţă încăodată, ca manevră îndreptată contra Turciei, avalanşa de informaţii, svonuri şi afirmaţii despre pretinse încercări ale puterilor Axei de a introduce vapoare de război în Dardanele cu ajutorul Bulgariei.

Se crede la Berlin că Turcia, informată desigur şi ea asupra dedesubturilor acestor uneltiri, nu se va lăsa probabil abătută dela atitudinea ei chibzuită şi calmă.

Ştirile despre activitatea paraşutiştilor au fost aflate în Turcia. Această activitate constitue un fapt care nu poate fi înlăturat, cu toate încercările de negare din partea Sovietelor. Nu este exclusă probabilitatea ca ei să fi desfăşurat o activitate subversivă şi în regiunea dela frontiera bulgaro-turcă, cu atât mai mult cu cât tema relaţiilor turco-bulgare a fost tratată de curând pe toate tonurile în tabăra adversă.

Nu ar fi deci câtuşi de puţin surprinzător — se declară la Berlin — ca anumite uneltiri să fi urmărit provocarea unor incidente turco-bulgare. Se va putea vedea în ele o nouă dovadă a cooperării anglo-sovietice, menită să creeze turburări pretutindeni — deci şi în Bulgaria — cu scopul de a compromite relaţiile de bună vecinătate dintre Bulgaria şi Turcia, care nu prea sunt bine văzute de englezi şi de sovietici.

RUŞII NU AU FOST DE CÂT CARNE DE TUN PENTRU ANGLIA

ROMA, 23. (Rador). — Ofensiva navală contra Marii Britanii continuă, necruţătoare, în toate sectoarele — scrie Virginio Gayda în „Giornale D'Italia". Pătrunderea vedetelor de asalt italiene în portul interior al Gibraltarului dovedeşte că nu există baze inviolabile în faţa marinarilor noştri. Peste 20.000 de tone de vapoare de comerţ scufundate la Gibraltar se adaugă la cele 82.000 de tone scufundate de germani zilele acestea. Serviciile de patrulare şi de escortă ale marinei americane, anunţate de preşedintele Roosevelt, nu încep sub auspicii bune. Aliaţii şi asociaţii Angliei sunt avertizaţi asupra riscurilor pe care le asumă sfidând puterile Axei.

Războiul dela răsărit nu a acordat Angliei răgazul pe care guvernanţii dela Londra şi belicişti dela Washington îl sperau. Cu totul dimpotrivă, el a impus Angliei şi Statelor Unite o nouă împrăştiere a forţelor.

In sectorul nordic al frontului de răsărit, coloane germane au pătruns pe o adâncime de 35 de km. în centura fortificată a Leningradului. Acest mare oraş, important centru al industriei militare sovietice, este acum izolat şi paralizat.

In sectorul central, forţele germane continuă să pricinuiască pierderi grele inamicului.

La Sud, înfrângerea sovietică din sectorul Kievului ia proporţii colosale, în timp ce înaintarea continuă spre Charkow, cu concursul forţelor italiene.

O nouă ofensivă se conturează spre Rostov pe Don, adică spre calea ferată care leagă Moscova de Caucaz. Este inutil de subliniat că această ofensivă loveşte Uniunea Sovietică într'un punct vital şi că operaţiunile ce vor avea loc de acum înainte în acest sector vor ameninţa direct interesele britanice.

Văzându-se ajunsă pe marginea prăpastiei, Uniunea Sovietelor cere ajutor grabnic. Anglo-americanii afirmă că-i vor trimite sute de care de asalt; dar cine se gândeşte la zecele de mii de avioane şi de tancuri pe care Sovietele le-au pierdut până acum, îşi dă seama că promisiunile anglo-americane apar ca o ridicolă mistificare.

In faţa imensităţii dezastrului său Uniunea Sovietică este singură. Se împlineşte ceeace prevăzusem noi: că ruşii nu au fost decât carne de tun pentru Anglia şi au suferit aceiaşi soartă ca şi ceilalţi aliaţi nefericiţi ai Angliei.

Jertfa Rusiei Sovietice nu va folosi Angliei. „Times" a recunoscut acest lucru, adăugând chiar că înfrângerile armatei roşii fac problematică victoria democraţiilor. Destul de târziu s'a hotărît „Times" să recunoască ceeace afirmam noi de mult: că războiul, cu cât durează mai mult, cu atât este mai dezastruos pentru imperiul britanic.

ZECI DE VAPOARE SOVIETICE SCUFUNDATE DE AVIAŢIA GERMANĂ

BERLIN, 23. (Rador). — Se află din sursă militară că în ziua de 23 Septembrie, avioane de luptă şi avioane de bombardament în picaj germane au dat un atac asupra regiunii Golfului Finlandei şi au avariat atât de serios un vas de linie sovietic, încât el a început să se scufunde imediat după o explozie formidabilă. Acest vas fusese avariat de bombe şi mai înainte.

Al doilea vas de linie sovietic, care era ancorat într'un port din Golful Finlandei şi care vas nu este altul decât „Revoluţia din Octombrie", atât de serios avariat la 22 Septembrie, a fost atins şi la 23 Septembrie de două bombe.

In acelaşi port a mai fost incendiat un alt mare distrugător sovietic.

GINCIZECI DIVIZII SOVIETICE NIMICITE

Odată cu ocuparea Kiewului s'au capturat 570 tancuri, 2100 tunuri şi s'au făcut 380.000 prizonieri

BERLIN 23 (Rador). — Ziarele scot puternic în relief ştirea din comunicatul militar de astăzi, că în marea bătălie de încercuire dela răsărit de Kiev numărul prizonierilor a crescut la 380.000, iar al prăzii de război la 570 tancuri şi 2.100 de tunuri.

„Deutsche Allgemeine Zeitung" subliniază pasajul din comunicat, care arată că 50 de divizii sovietice sunt considerate pierdute. Ziarul declară că este vorba de o slăbire a forţei de rezistenţă a Sovietelor, ale cărei consecinţe strategice sunt incalculabile. Prin această operaţiune, forţele germane au sdrobit sistematic o poziţie de rezistenţă a inamicului care trebuia să oprească înaintarea spre poziţiile economice de importanţă vitală ale bolşevicilor.

„Berliner Boersenzeitung" este de părere că primejdia care îi ameninţă pe bolşevici după această înfrângere hotărîtoare, suferită de unităţile cele mai combative ale armatei roşii, nu mai poate fi tăgăduită nici chiar de adversarii Reichului.

Ziarul citează un articol din „Times", care vorbeşte de bătălia de încercuire dela Kiev ca despre una din cele mai îndrăzneţe acţiuni; el citează deasemenea în articolul lui „News Chronicle", în care se arată că numai ignoranţii sunt în stare să bagatelizeze importanţa victoriilor germane dela Kiev.

Luăm notă — încheie „Berliner Boersenzeitung" de această recunoaştere a adevărului, dar nu ne putem împiedica de a aminti englezilor că numai cu o zi înainte ei încercaseră prin toate mijloacele să ascundă adevărul şi să bagatelizeze victoriile germane.

Fostul şah a Iranului a părăsit Ispahanul stabilindu-se în India

ANKARA, 23. (Rador). — Corespondentul agenţiei DNB., transmite:

Postul de radio Ankara anunţă din Teheran că fostul Şah a părăsit Ispahanul împreună cu familia sa. El intenţionează să plece în India.

Tun anticar în acţiune, pe frontul Odessa

COMUNICATUL GERMAN

OFIŢERII ŞI COMISARII POLITICI RUŞI, AU PĂRĂSIT MIŞELEŞTE TRUPELE

BERLIN 23 (Rador). — Dela cartierul general al Fuehrerului, înaltul comandament al forţelor armate germane comunică:

După ce încercările de ieşire ale forţelor inamice încercuite în regiunea dela răsărit de Kiew au eşuat, se observă din ce în ce mai multe fenomene de descompunere a forţelor inamice, după cum s'a anunţat printr'un comunicat special. In numeroase locuri, ofiţerii şi comisarii politici au părăsit mişeleşte trupele pentru a se pune în siguranţă. Totuşi, ele nu au putut scăpa de soarta ce le era scrisă.

Numărul prizonierilor, luaţi de forţele germane în cursul acestei bătălii, s'a ridicat la 380.000. Trupele germane au capturat sau distrus până în prezent peste 570 de care de asalt şi 2.100 de tunuri. Aceste cifre cresc mereu.

50 de divizii sovietice pot fi considerate complet distruse.

Printre prizonieri se află şi comandantul şef al armatei a 5-a ruse.

Pe lângă armatele care au fost menţionate că au participat la rezultatul fericit al bătăliei, armatele generalului - colonel baron von Weichs şi al generalului de infanterie von Stuelpnagel au luat parte deasemenea în chip exemplar la această bătălie.

In cursul luptei contra forţelor navale sovietice şi contra vapoarelor de transport, aviaţia germană a dobândit şi ea pe ziua de ieri succese strălucite. Avioane de bombardament în picaj germane au incendiat la sud de Odesa un crucişetor şi au lovit grav un distrugător şi un vas de patrulare, cum şi nouă cargoboturi cu o deplasare totală de 15.000 de tone.

In regiunea maritimă dela Kronstadt, aviaţia germană a scufundat un crucişetor şi un distrugător. Un alt crucişetor şi două distrugătoare au fost lovite de bombe. Un vas petrolier a fost incendiat.

Alte atacuri aeriene au fost date contra instalaţiilor militare dela Leningrad, ca şi contra comunicaţiilor de cale ferată inamice din regiunile Briansk şi Charkow şi din Crimeea.

In lupta contra navigaţiei engleze de aprovizionare, aviaţia germană a scufundat noaptea trecută un vapor de comerţ de 8.000 de tone, care naviga la est de estuarul Humberului şi a bombardat portul Great Yarmouth.

Respingând un atac al avioanelor britanicee îndreptat contra unui convoi, vase germane culegătoare de mine au doborît patru avioane britanice.

Nici în cursul zilei, nici peste noapte, inamicul nu a sburat pe deasupra Reichului sau pe deasupra teritoriilor ocupate.

Atacurile sovietice dela răsărit de Smolensk au fost sfărâmate

BERLIN, 23. (Rador). — Din izvor competent se anunţă că departe spre răsărit de Smolesk, atacuri sovietice au fost sfărâmate de eficacitatea focului german.

Inamicul a suferit pierderi mari în oameni şi material.

Cu prilejul acestor încercări zadarnice de a străpunge liniile germane, numeroase formaţiuni sovietice au pierdut până la două treimi şi chiar mai mult din efectivele lor. Pentru a înainta, bolşevicii au trebuit literalmente să se urce peste mormanele de cadavre ale camarazilor lor dar pe măsură ce se apropiau de liniile germane erau respinşi de focul artileriei şi infanteriei germane.

Pretenţiile propagandei engleze, cu privire la o ofensivă sovietică încununată de succes, nu corespunde prin urmare faptelor. Până şi agenţia sovietică de informaţii nu are nici o cunostinţă despre aceste pretinse succese, atribuite trupelor bolşevice de propaganda engleză.

ANGLIA ŞI AMERICA NU AU NICI O POSIBILITATE DE A AJUTA RUSIA

NEW-YORK, 23 (Rador). — Presa continuă să-şi concentreze atenţia asupra luptelor ce se desfăşoară pe frontul oriental şi scoate în relief situaţia grea în care se găsesc Sovietele.

„New York Herald Tribune" consideră regretabil faptul că nici Anglia, nici Statele Unite nu au adus încă vreun ajutor efectiv Sovietelor şi că au lăsat să treacă fără folos atâtea săptămâni. Acum, când ştirile ce sosesc din Rusia Sovietică devin îngrijorătoare, cei dela Washington îşi smulg părul şi caută un mijloc de a trimite Sovietelor tancuri, avioane, tunuri etc. Această trimitere este însă mult mai grea astăzi decât ar fi fost acum câteva săptămâni, iar situaţia ar fi foarte gravă în cazul unei prăbuşiri a forţei sovietice. S'a lăsat să treacă trei luni întregi fără a se face nimic.

„New York Daily News" subliniază că preşedintele Roosevelt s'a obligat faţă de Anglia să distrugă Germania. Acest lucru nu s'ar putea face însă decât printr'un marş contra Berlinului, expediţie pentru care Statele Unite ar trebui să pună în acţiune cel puţin 3.000.000 de soldaţi, fără să aibă totuşi nici cea mai mică garanţie de succes. Ar fi deci mai bine pentru Statele Unite — încheie ziarul — să se gândească la propria lor siguranţă şi să renunţe la ideia unui corp expediţionar.

In America evreii cer arestarea senatorului Nye

NEW YORK, 23. (Rador). — Corespondentul agenţiei DNB., transmite:

Intr'o telegramă adresată primarului Laguardia, fostul judecător de poliţie Josef Goldstein a cerut arestarea imediată a senatorului Nye, în cazul când acesta ar pomeni, în discursul său, de anumite declaraţii ale lui Lindberg cu privire la rolul englezilor şi c. evreilor în propaganda de război.

Un mare număr de evrei va asista la şedinţa Camerii şi se ajunge cu siguranţă la încăerări, dacă senatorul Nye se va exprima în acest sens.

LUPTA DE REVANŞĂ A SPANIEI CONTRA BOLŞEVISMULUI A INCEPUT

MADRID, 23. (Rador). — Corespondetul agenţiei DNB., transmite:

Ziarul de seară „Informaciones", care apare la Madrid, publică la loc de frunte o dare de seamă asupra succeselor germane obţinute pe frontul de răsărit, subliniind cu titluri mari ştirea că, de zece zile, „divizia albastră" luptă umăr la umăr cu batalioanele armatei germane şi ale trupelor de asalt.

Ziarul spaniol consideră aceste zece zile ca începutul unei lupte de revanşă a Spaniei contra bolşevismului pentru moartea a un milion de spanioli ucişi în războiul civil.

Incheind, ziarul arată că Spania este mândră că fii ei aduc contribuţia lor pentru obţinerea victoriei.

VOLUNTARII FRANCEZI AU SOSIT PE FRONTUL DELA RĂSĂRIT

VICHY, 23 (Rador). — Continuându-şi călătoria, mareşalul Petain a sosit Marţi dimineaţă la Annecy, primit cu entuziasm de o mare mulţime.

In discursul ţinut în faţa legionarilor, şeful statului a declarat între altele:

„Să nu ne mai lamentăm în zadar asupra trecutului, ci să privim drept înainte, spre viitor. Să nu se mai vorbească despre decadenţă sau declin; să nu exagerăm piedicele ce ni se ridică în cale. Oamenii de pe aici nu se tem de astfel de greutăţi şi chiar se joacă cu ele. M'am obişnuit şi eu, ca şi voi, să le privesc în faţă. In sate şi oraşe, în fabrici, ateliere şi ferme, în facultăţi şi în şcoli v'aţi apucat iarăşi de treabă. Guvernul şi eu ne vom strădui să vă călăuzim şi să vă ajutăm. Aveţi încredere în noi.

Aşi voi să îndepărtez pe viitor de voi tot ce v'a induşmănit odinioară. Ţara nu poate fi salvată decât prin unirea tuturor francezilor.

Mi s'a întâmplat uneori să vă spun adevăruri aspre; astăzi voi fi mai puţin sever, fiindcă mi se pare că s'a schimbat ceva; mi se pare că a crescut numărul acelora ce au înţeles situaţia noastră. Voi nu vă puteţi da seama de acest lucru atât de bine ca mine, fiindcă sunteţi mai puţin informaţi asupra motivelor temeinice ale speranţei mele. Această speranţă îmi vine dela voi, locuitori ai metropolei şi ai imperiului, cari îmi daţi dovezi de spirtul vostru de jertfă şi cari, ştiind să suferiţi, dovediţi că meritaţi să trăiţi. Şi veţi trăi!".

EVREII COMUNIŞTI AU COMIS UN ATENTAT LA ZAGREB-CROAŢIA

ZAGREB, 23. (Rador). — Corespondentul agenţiei „Stefani" transmite:

Ancheta făcută asupra atentatului săvârşit contra centralei telefonice din Zagreb a stabilit că instigatorii acestui act criminal au fost 50 de evrei comunişti.

Trimişi în judecata tribunalului special, vinovaţii au fost condamnaţi la moarte şi executaţi.

In timp ce lucrătorii englezi cântau „Internaţionala", d. Maisky a botezat primele tancuri destinate Rusiei

NEW YORK, 24 (Rador). — Corespondentul agenţiei DNB., transmite:

O telegramă din Londra a agenţiei „United Press" anunţă că d. Maisky, ambasadorul Uniunii Sovietelor la Londra, a „botezat" într'o uzină britanică primele tancuri destinate Uniunii Sovietice.

Aceste tancuri, care erau acoperite cu drapelul roşu, au primit numele următoare: Karl Marx, Lenin, Timocenco şi Churchill.

La sosirea ambasadorului sovietic, lucrătorii din uzină au cântat „Internaţionala" şi imnul englez „God save the King".

BASARABIA A FOST DESROBITĂ ŞI REALIPITĂ LA STATUL ROMÂN

BERLIN, 23. (Rador). — Apelul pe care d. vicepreşedinte şi preşedintele ad-interim al consiliului de miniştri, prof. Mihai Antonescu l-a adresat poporului român în legătură cu lupta împotriva bolşevismului a fost publicat integral de „Voelkischer Beobachter" şi „Berliner Boersen Zeitung".

„Voelkischer Beobachter", publică acest apel sub titlul „Lupta pentru asigurarea viitorului continentului nostru", iar „Berliner Boersen Zeitung" îl redă sub titlul: „Ţinta europeană a României".

„Der Angriff" publică astăzi sub titlul: „Dincolo de Prut" un nou articol al d-lui Hans Heinrich Welchert, cu impresiuni din călătoria întreprinsă de gazetarii germani în România. După o amplă descriere a celor văzute la Iaşi şi în Basarabia, autorul îşi încheie articolul cu următoarele rânduri:

„Basarabia a fost desrobită şi realipită la Statul Român. Urmele bolşevismului, care se văd încă pretutindeni, vor dispare. România vrea să facă totul pentru a realiza aici, mai mult decât altădată, o operă de refacere. Profesorul Mihai Antonescu, preşedintele ad-interim al consiliului de miniştri, a întocmit rapid primele legi în acest sens".

Intr'un articol privitor la situaţia frontului din Răsărit şi în special în sectorul Kiev, ca şi în sectoarele Leningrad şi Odessa, buletinul „Dienst aus Deutschland" scrie următoarele asupra luptelor dela Odessa:

„Odessa a fost transformată de bolşevici într'o fortăreaţă unică în felul ei, fără a ţine seama câtuşi de puţin de populaţia civilă. Trupele aliate de infanterie şi artilerie română şi pionerii de asalt germani, cuceresc prin luptă fiecare pas ce-l fac, curăţind încet dar sigur terenul cucerit. Bolşevicii împinşi dela spate de către comisarii lor, luptă fără cruţare şi apără cu disperare. Atunci când pionerii de asalt se repede asupra unui fort, luptele sunt crâncene. Intre grupurile prevăzute cu aruncătoarele de foc este o luptă în care nu se cruţă nimic. Metodele mişeleşti de luptă ale bolşevicilor fac să nu se poată lua nici un prizonier. Pe poziţiunile luate cu asalt, bolşevicii cad morţi în câte trei rânduri unul peste altul".

Kiewul şi-a reluat aspectul normal

BERLIN, 24. (Rador). — Se anunţă din izvor bine informat că în oraşul Kiev viaţa şi-a reluat aspectul normal, cu toate distrugerile pregătite şi în parte realizate în timp de săptămâni întregi de către bolşevici la întreprinderile economice şi la instalaţiile de aprovizionare.

Locuitorii din capitala Ucrainei au primit pe soldaţii germani cu încredere.

Cu ajutorul populaţiei civile, numeroase mine, pregătite de bolşevici, au fost făcute inofensive.

Soldaţii englezi şi soldaţii ruşi s'au încăerat în Teheran

ANKARA, 24. (Rador). — Corespondentul agenţiei „Stefani" transmite:

După ştiri sosite din Teheran, ar fi izbucnit acolo mai multe încăerări între soldaţii englezi şi soldaţii sovietici.

Autorităţile militare au deschis o anchetă.

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE AL MUNCII, Str. Sărindar No. 5—7—9, Bucureşti